

REFERAT Klima- og Miljøudvalget 2022-2025 d. 15-11-2022

Mødedato Tirsdag d. 15. november 2022 kl. 08:30

Mødested Alfred & Kamilla No. 10, Sverigesgade 10a, 5000 Odense C

Indholdsfortegnelse

O-sag: Godkendelse af dagsorden.....	3
Endelig vedtagelse af skærpelse af miljøzonekrav til også at omfatte dieselpersonbiler.....	4
B-sag: Grundvandsbeskyttelse i Odense Kommune.....	8
C-sag: Aktuel status på bybusøkonomien.....	14
D-sag: Oplæg ved Ejendomsselskabet Olav de Linde.....	18
D-sag: Aktuelle sager.....	19

Punkt 1: O-sag: Godkendelse af dagsorden

00.22.00-G00-1-22

Resume

Godkendelse af dagsorden til Klima- og Miljøudvalgsmødet den 15. november 2022.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget godkender dagsordenen.

Udvalgsmedlem Mark Grossmann deltog ikke i behandlingen af dette punkt.

Punkt 2: Endelig vedtagelse af skærpelse af miljøzonekrav til også at omfatte dieselpersonbiler

09.10.04-P00-4-19

Resume

Den 1. april 2022 trådte en ændring af miljøbeskyttelsesloven i kraft. Ændringen betyder, at de eksisterende fem miljøzonekommuner har mulighed for at skærpe kravene indenfor de eksisterende miljøzoner til også at omfatte dieselpersonbiler uden partikelfiltre.

Sagen er tidligere behandlet i Odense Byråd den 22. juni 2022, hvorefter forslaget om implementering af skærpelsen inden for den eksisterende miljøzones grænser (ring 2) har været annonceret på odense.dk i perioden den 23. juni 2022 til den 18. august 2022. De skærpede krav omfatter dieselpersonbiler indregistreret før 1. januar 2011.

Forvaltningen har ikke modtaget kommentarer i perioden.

I denne sag skal Byrådet beslutte, om kravene inden for de eksisterende miljøzoner også skal omfatte dieselpersonbiler uden partikelfiltre.

Hvis forslaget vedtages, vil det reducere sundhedspåvirkningen fra trafikens sundhedsskadelige emissioner.

Efter en eventuel politisk vedtagelse skal forslaget varsles i minimum 9 måneder, inden den godkendte skærpelse af miljøzonen kan træde i kraft. Klima- og Miljøforvaltningen kan i denne periode informere borgere og virksomheder om ordningen og dens retsvirkninger, så de har mulighed for at tilpasse sig de nye regler. Der arbejdes på en fælles ikrafttrædelsesdato den 1. oktober 2023 i alle landets fem miljøzonekommuner.

Effekt

En klima- og miljøvenlig storby

Ved også at inddrage ældre dieselpersonbiler i den eksisterende miljøzone, vil der ske en yderligere reduktion af både partikel- og NOx-udledningen. Dette vil bidrage til at øge sundheden, trivslen og mindske antallet af for tidlige dødsfald forårsaget af forureningen fra trafikken.

INDSTILLING

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender, at kravene i den eksisterende miljøzone skærpes til også at omfatte persondieslbiler uden partikelfiltre.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget anbefaler indstillingen.

Udvalgsmedlem Mark Grossmann deltog ikke i behandlingen af dette punkt.

Sagsfremstilling

Odense Kommune indførte i 2010 en miljøzone indenfor Ring 2. Miljøzonen omfattede alene dieseldrevne lastbiler og busser, der som minimum skulle overholde Euronorm 4 for at måtte køre i zonen. Den 22. maj 2019 vedtog byrådet en skærpelse af kravene i miljøzonen gældende fra 1. juli 2020, hvor også ældre varebiler blev omfattet af zonen. Kravene vil gradvist blive skærpet frem til 1. juli 2025. Med denne beslutning blev der opsat digitale kameraer og et mobilt kamera i byen, som registrerer evt. overtrædelse af miljøzonen. Overtrædelser medfører udstedelse af bøder til ejeren af køretøjet. Miljøstyrelsen er myndighed for ordningen.

En ændring af miljøbeskyttelseslovens §15 den 28. marts 2022 (LOV nr. 373 af 28. marts 2022) har givet de fem miljøzone kommuner (København, Frederiksberg, Aarhus, Aalborg og Odense) mulighed for at skærpe kravene i deres eksisterende miljøzoner. Skærpelsen består i, at miljøzonen også omfatter ældre dieselpersonbiler uden partikelfilter (typisk biler indregistreret før 2011).

Med lovændringen sker desuden en automatisk fremrykning af implementeringen af krav om Euronorm 6 for varebiler fra 1. juli 2025 til 1. juli 2023. Det betyder, at varebiler indregistreret før 1. september 2016 stilles over for et krav om have partikelfilter, såfremt de vil køre i miljøzonen. Fremrykningen er en teknisk stramning af den eksisterende lovgivning, og der skal derfor ikke tages stilling til denne fremrykning.

Den nuværende skiltning er dækkende, og der er derfor ikke udgifter forbundet med skiltning.

Formålet er at skabe en renere og sundere by

Effekten af, at ældre dieselpersonbiler også bliver omfattet af miljøzonen, er beregnet i forbindelse med udarbejdelse af lovforslaget. Fra 2022 forventes det, at partikelforureningen fra udstødningen reduceres med ca. 40 %, og at NOx reduceres med 10 %. Dette set i forhold til den samlede udstødning fra alle køretøjer.

Miljøministeriet har desuden vurderet, at hvis miljøzonekommunerne vælger at benytte muligheden, vil det have en positiv lokal effekt på luftforureningen i zonerne, og dermed for de mennesker der bor, arbejder og færdes i miljøzonerne. Dette vil for landets fem miljøzoner give en samlet samfundsmæssig gevinst på 114-317 mio. kr. Samtidig vurderer Miljøministeriet, at tiltaget vil have en lille indirekte positiv klimaeffekt.

Krav, dispensationer, undtagelser og tilskud

På landsplan forventes der at være ca. 90.000 køretøjer, der bliver berørt af skærpelsen. Heraf er mellem 2.000 og 4.500 af disse biler indregistreret i Odense Kommune.

De tekniske krav er fastsat i loven og indebærer, at køretøjer skal være indregistreret senere end 1. januar 2011 (svarende til Euronorm 5) eller have påmonteret et godkendt partikelfilter for at køre i zonen. Køretøjer fra før den 1. januar 2011 har normalt ikke partikelfilter.

Det vil fortsat være Miljøstyrelsen, der skal foretage kontrollen med overholdelse af reglerne i zonen, som de allerede gør det med de gældende miljøzonekrav. Kontrollen foretages og administreres via de allerede etablerede faste digitale kameraer og det mobile kamera opsat af Sund & Bælt, som via lovgivningen er bemyndiget hertil på vegne af Staten.

Der kan søges om undtagelse og dispensation fra overholdelse af kravene i miljøzonerne. Det er alene Miljøstyrelsen, der behandler ansøgninger om dispensationer og undtagelser fra ordningen. Kriterierne er beskrevet i bilag 1.

Mulighed for tilskud

Miljøstyrelsen administrerer en tilskudsordning til eftermontering af partikelfiltre. Bilejere med en skattepligtig indkomst under 300.000 kr. årligt, vil kunne modtage 2.000 kr. i tilskud. Et åbent partikelfilter koster typisk ca. 6.000 kr. inklusiv montering. Herudover vil bilejeren fremadrettet undgå at skulle betale 1.000 kr. årligt i partikeludledningsafgift.

Kommunikation til borgere og virksomheder

Hvis Byrådet vedtager skærpelsen af miljøzonen, vil der blive udarbejdet en kommunikationsplan, som sikrer information til de berørte bilejere. Kommunikationsplanen bliver udarbejdet af Sund & Bælt i samarbejde med kommunerne. Kommunikation vil især foregå via Sund & Bælt, som varetager opgaven med håndhævelse af miljøzonereglerne. Forvaltningen vil herudover arbejde med:

- Samarbejde mellem kommunerne om understøttelse af lokale indsatser.
- Etablering af partnerskaber med interessenter fx fra autobranschen.
- Videreudvikling af den fælles hjemmeside www.miljoezoner.dk med et specifikt modul for dieselpersonbiler samt informationsbreve til alle berørte bilejere via e-Boks.

Der vil også være interne omkostninger (timer) til supplerende kommunikation på hjemmeside, SoMe mv.

Processen forud for vedtagelse og ikrafttræden

Den første behandling af dagsordenspunktet startede i By- og Kulturudvalget den 1. juni 2022, med efterfølgende behandlinger i Økonomiudvalget den 15. juni 2022 og slutteligt i Odense Byråd den 22. juni 2022. Byrådet godkendte offentliggørelsen af udkast til afgørelse om skærpelse af miljøzonekravet til at omfatte persondieselmotorer uden partikelfiltre.

Herefter fulgte en offentlig annoncering fra den 23. juni til den 18. august 2022. Sagen behandles i Klima- og Miljøudvalget den 15. november 2022 og Økonomiudvalget den 23. november, med henblik på beslutning i Odense Byråd den 30. november 2022.

Herefter følger en lovbestemt varslingsperiode af ændringer i miljøzonen på minimum ni måneder. I denne periode informeres borgere og virksomheder om ordningen og dens retsvirkninger, så de har mulighed for at tilpasse sig de nye regler.

Ikrafttræden

De skærpede krav i miljøzonen vil kunne træde i kraft den 1. oktober 2023. Denne dato er koordineret med de øvrige miljøzone kommuner (Frederiksberg, København, Aarhus og Aalborg), som alle vil have behandlet forslaget inden udgangen af året.

Koordinationen af en fælles ikrafttrædelsesdato, sker for at reducere udgifterne til kommunikation og for at fjerne tvivl og usikkerhed om gældende regler i de forskellige miljøzoner.

Økonomi

Denne sags økonomiske konsekvenser for Odense Kommune er oplyst herunder.

Sund & Bælt udarbejder kommunikationsplan, kommunikationsmateriale, drifter callcenter og hjemmeside på kommunernes og Miljøstyrelsens vegne. Odense Kommunes udgifter hertil er for 2022 – 2023 på ca. 300.000 kr. Fra 2024 og frem er der en årlig driftsudgift på ca. 20.000 kr. Udgiften afholdes indenfor Klima- og Miljøudvalgets ramme.

Dertil forventes udgifter til lovliggørelse af kommunens egne køretøjer. Der forventes en engangsudgift på ca. 200.000 kr. i 2023 til eftermontering af partikelfilter, samt en engangsudgift på 5-10 mio. kr. til udskiftning af køretøjer. Denne udgift er et groft estimat og er udelukkende relevant, såfremt kommunens ældre dieslbiler/minibusser fortsat skal køre indenfor miljøzonen, som udelukkende gælder indenfor Ring 2.

Udskiftningen af kommunens ældre dieslbiler/minibusser er i tråd med Odense Byråds beslutning i 2014 om at begynde at udskifte de traditionelle diesel- og benzindrevne biler med elbiler samt initiativerne i Klimahandleplan 2022 om grøn omstilling af den kommunale vognpark. De skærpede regler er gældende fra 1. oktober 2023.

Der er ikke lavet en vurdering af den enkelte bils muligheder for at montere filter, omkostningerne hertil eller om den eventuelt skal udskiftes. Dette finansieres af de berørte udvalgsbudgetter jf. kommunens økonomistyringsprincipper vedr. rammestyring, som det også fremgik af byrådssagen vedrørende 'udkast til afgørelse om skærpelse af miljøzonekravet til at omfatte persondieslbiler uden partikelfiltre', hvilket blev behandlet på byrådsmødet 22. juni 2022.

Sagen har ingen konsekvenser for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Biag 1

Punkt 3: B-sag: Grundvandsbeskyttelse i Odense Kommune

09.08.24-P15-1-22

Resume

Denne sag handler om Odense Kommunes niveau for grundvandsbeskyttelse. Kommunen er forpligtet efter vandforsyningslovens §§ 13 og 13 a til at lave en plan for, hvordan grundvandet i indsatsområder skal beskyttes. Indsatsområderne er udpeget af Miljøstyrelsen. Et udkast til Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse skal være udarbejdet inden udgangen af 2022, hvorefter det vil blive fremlagt til politisk godkendelse.

Som et led i udarbejdelsen af en indsatsplan for grundvandsbeskyttelse skal Klima- og Miljøudvalget beslutte niveauet for de retningslinjer og handlinger, der er grundlaget for omfanget af grundvandsbeskyttelsen.

Forvaltningen har udarbejdet fire forskellige mulige niveauer for grundvandsbeskyttelse:

- A Uændrede retningslinjer og handlinger
- B Beskyttelse af de eksisterende kildepladser øges
- C Beskyttelse af fremtidens nye kildepladser tilføjes. De er ikke inkluderet i den nuværende indsatsplan.
- D Beskyttelse af hele indvindingsoplandet og samtlige indsatsområder med særlige drikkevandsinteresser skærpes

Effekt

Et sundere Odense

Indsatsplan for Grundvandsbeskyttelse vil understøtte, at der fortsat kan leveres rent drikkevand til forbrugerne. Dermed underbygges sundheden for borgere i Odense Kommune. Flere borgere vil være sunde og trives.

En klima- og miljøvenlig storby

Indsatsplan for Grundvandsbeskyttelse vil understøtte den bæredygtige indvinding af grundvandsressourcen. Dermed understøttes udviklingen af en klima- og miljøvenlig storby. Det vil underbygge, at Odense til stadighed bliver et attraktivt sted at arbejde, bo og leve.

INDSTILLING

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller, at udvalget beslutter niveau C - Beskyttelse af fremtidens nye kildepladser.

Beslutning

Udvalgsmedlem Anne Skau Styrishave fremstiller ændringsforslag om, at udvalget stemmer for "Niveau D - Beskyttelse af hele indvindingsoplandet og samtlige indsatsområder med særlige drikkevandsinteresser skærpes".

Tim Vermund, Rasmus Ryberg Høyer og Rikke Beider stemmer imod ændringsforslaget.

Ændringsforslaget er dermed forkastet.

Klima- og Miljøudvalget godkender indstillingen.

Udvalgsmedlem Mark Grossmann deltog ikke i behandlingen af dette punkt.

Sagsfremstilling

Odense Kommune arbejder med forskellige former for grundvandsbeskyttelse. Målet med denne indsats er, at grundvandet om 30-60 år vil kunne indvindes til drikkevand uden at skulle gennemgå yderligere rensning end simpel iltning og filtrering. Der er i 2022 fundet pesticidrester i flere end to ud af tre indvindingsboringer i Odense Kommune. Både Odense Kommune, VandCenter Syd og de almene forbrugerejede vandværker i kommunen ser grundvandsbeskyttelsen frem mod 2050 som en vigtig indsats for fremtidig vandforsyningsikkerhed.

Indsatsplanen for Grundvandsbeskyttelse er kommunens redskab til at administrere grundvandsbeskyttende tiltag. Kommunen er efter vandforsyningslovens §§ 13 og 13 a forpligtet til at lave en plan for, hvordan grundvandet i indsatsområder skal beskyttes.

Formål med indsatsplanen er:

- At sikre, at drikkevandsressourcen fremover har en tilfredsstillende kvalitet og mængde, så grundvandsressourcen fortsat kan anvendes til drikkevandproduktion
- At sikre vandforsyningsselskabernes mulighed for at få udgifter til grundvandsbeskyttelse indregnet som tillæg til den økonomiske ramme for vandforsyningsselskaber omfattet af vandsektorloven

Odense Kommunes mål med indsatsplanen er:

- At sikre et niveau for grundvandsbeskyttelsen, som tager udgangspunkt i, at drikkevandsforsyningen fortsat baseres på uforurenet grundvand frem for rensning og fortynding
- At skabe et godt grundlag for at grundvandsbeskyttelsen så vidt muligt baseres på individuelle, frivillige aftaler mellem vandværker, lodsejere og andre interessenter

Udpegning af områder

Indsatsplanen skal forholde sig til nitrat, pesticider og andre stoffer, der kan forurene grundvandet, og som er en følge af menneskelig aktivitet. Der er stort politisk råderum for at beslutte, hvad indsatsplanen skal indeholde af indsatser til beskyttelse af grundvandet.

Miljøstyrelsen har undersøgt, hvor godt grundvandet i store dele af Odense Kommune er beskyttet mod forurening. Undersøgelsen har resulteret i en udpegning af områder, hvor grundvandet er sårbart overfor nitrat, benævnt "Indsatsområder". I indsatsområder er der ofte behov for en særlig indsats for at beskytte grundvandet. Et kort med indsatsområderne i Odense Kommune kan ses i bilag 1.

I Odense Kommune har vi en større udfordring med pesticider, end vi har med nitrat. Miljøstyrelsen har ikke været i stand til at udpege områder, der er følsomme overfor sprøjtemidler. Det skyldes sammensætningen af kommunens undergrund. Da der i stigende grad findes pesticidrester i grundvandsressourcen, vurderer forvaltningen, at de områder, der er følsomme overfor nitrat, også indgår som områder, der er følsomme overfor sprøjtemidler.

Indsatsplanlægning i Odense Kommune

En indsatsplan består af handlinger og retningslinjer, der sammen danner grundlag for beskyttelse af grundvandet. Det er kommunen som myndighed samt VandCenter Syd og de private vandværker, der skal bruge indsatsplanen. Den vil også kunne påvirke andre interessenter såsom nabokommuner, landbrug, gartnerier, naturfredningsforeninger og lignende.

I forbindelse med de indsatsoplade, der krydser kommunegrænsen, er Odense Kommune særligt opmærksom på at koordinere samarbejdet med de pågældende nabokommuner.

Der er i forbindelse med udarbejdelsen af planen udpeget et politisk ledet koordinationsforum for grundvandsbeskyttelse bestående af et bredt udvalg af interessenter. En liste over inviterede samt kommissorium ses i bilag 2 og 3. Med afsæt i koordinationsforummets deltagere, er der afholdt dialogmøder med interessenter og vandværker. Niveauet for retningslinjer og handlinger i indsatsplanens er blevet drøftet ved disse dialogmøder.

På baggrund af drøftelserne er der blevet udarbejdet fire forskellige niveauer for grundvandsbeskyttelse. En sammenlignende beskrivelse af niveauernes forskelle er beskrevet i bilag 4. De forskellige niveauer er opsummeret nedenfor.

I budgetforlig 2023, der blev indgået af Odense Byråd den 22. september 2022, skrives følgende: "Rent vand er afgørende for både mennesker og dyr og bidrager til et velfungerende naturliv. Derfor ønsker forligspartierne, at Klima- og Miljøudvalget i 2023 iværksætter og prioriterer arbejdet med kommunens blå-grønne-struktur og vandkvaliteten i Odense. Forligspartierne pålægger derfor Klima- og Miljøudvalget, inden for rammerne af eksisterende planer og strategier, herunder "Handleplan for Danmarks Grønneste Storby", at arbejde for en endnu højere vandkvalitet i Odenses grundvand, åer, vandløb og fjord. Dette arbejde skal ske i tæt samarbejde med Vandcenter Syd."

Retningslinjer og handlinger i niveau C understøtter arbejdet for en højere vandkvalitet i Odenses grundvand.

Niveau A - Uændrede retningslinjer og handlinger

Beskyttelsesniveauet er uændret fra de gældende indsatsplaner, og der fortsættes uændret med de retningslinjer og handlinger, der blev politisk vedtaget i 2015 og 2016. (Se bilag 4)

Fund af pesticidrester i drikkevandsboringer er steget markant siden vedtagelsen af de gældende indsatsplaner. Udfordringerne med fund af pesticidrester betyder, at det fortsat er vigtigt at beskytte større dele af indvindingsoplandet end det nuværende beskyttelsesniveau.

Hvis niveau B-D fravælges har vandværkerne ikke mulighed for at udvide områderne for grundvandsbeskyttelse om nødvendigt.

Samtidig indskrænkes muligheden for at kræve en udvidet risikovurdering for grundvandstruende stoffer med videre indenfor større dele af indvindingsoplandet, fx ved spredning af slam, afgasse biomateriale, forurenede jord, etablering af tekniske anlæg mv.

Niveau B - Beskyttelse af de eksisterende kildepladser

Beskyttelsen af de eksisterende kildepladser øges. Beskyttelsesniveauet ændres, så visse af de gældende retningslinjer og handlinger omfatter et større område. Der tilføjes handlinger, hvor fokus er rettet mod at forhindre udledning af miljøfremmede stoffer (pesticider, PFAS og andre stoffer) tæt på boringen. (Se bilag 4).

Såfremt niveau B vælges, vil vandværkerne kunne finansiere indsatsen i 25-års-oplandet. Det er det område omkring en vandværksboring, hvor fremtidens drikkevand findes. Det vil sige, at vand indenfor det område maksimalt er 25 år om at nå hen til boringen. Dermed beskyttes de eksisterende kildepladser mod miljøfremmede stoffer og nitrat. VandCenter Syd er i færd med at revidere deres strategi for grundvandsbeskyttelse, hvor de også ser på muligheden for at prioritere en indsats indenfor 50-års-oplandet. Det vil sige et område, hvor vandet maksimalt er 50 år om at nå hen til boringen. Såfremt niveau C fravælges, vil det ikke være muligt for VandCenter Syd at finansiere grundvandsbeskyttelse i disse områder gennem vandtaksten.

Niveau C - Beskyttelse af fremtidens nye kildepladser

Beskyttelse af fremtidens nye kildepladser, såkaldte perspektivområder, tilføjes. Dette niveau tilføjer yderligere beskyttelse til niveau B. Beskyttelsen udvides, så visse retningslinjer også gælder for et større areal af indvindingsoplandet (50 års-oplandet). (Se bilag 4).

Klima- og Miljøudvalget drøftede den 11. oktober 2022 de fire niveauer for handlinger og retningslinjer. Siden udvalgsrådet er forvaltningen blevet bekendt med endnu et forhold, der kan have betydning for grundvandets tilstand. Der er derfor tilføjet en retningslinje, der giver mulighed for forbud mod lodrette dræn, faskiner og drænboringer indenfor områder med særlige drikkevandsinteresser samt i opland til vandværksboringer udenfor disse områder. Denne retningslinje skal give mulighed for at forhindre, at der afvandes drænvand fra marker og veje direkte til grundvandet, uden at dette først ledes gennem filtermuld. Den tilføjede retningslinje (1.3) er markeret med rød i bilag 4.

Vælges niveau C gives der mulighed for forbud mod at sprede rester fra biogasanlæg som gødning i det område, hvor grundvandet, der indvindes til drikkevand, findes. Samtidig vil vandværkerne kunne finansiere indsatser i 50-års-oplandet, såfremt det findes nødvendigt.

Dermed beskyttes de fremtidige kildepladser (perspektivområder) også mod miljøfremmede stoffer.

Forvaltningen vurderer, at dette niveau medfører en bæredygtig og styrket forsyningssikkerhed af rent drikkevand til Odense Kommunes borgere. Dette er vurderet ud fra balancen mellem området for indsatsens betydning og den effektive grundvandsbeskyttelse pr. arealenhed.

Odense er en by i udvikling, og det stigende indbyggerantal og erhvervsvæksten resulterer i et øget forbrug af vand – både nu og i fremtiden. Dette niveau vil give vandforsyningsselskaberne i Odense Kommune en bedre mulighed for at placere fremtidige boringer i et allerede beskyttet område, der er tæt på eksisterende kildepladser. Dette kan reducere fremtidige omkostninger til nye råvandsledninger.

Niveau D - Beskyttelse af hele indvindingsoplandet og samtlige indsatsområder

Beskyttelse af hele indvindingsoplandet (200 års oplandet) til nuværende kildepladser i Odense Kommune samt samtlige nitratfølsomme indsatsområder i OSD (Områder med Særlig Drikkevandsinteresser). Dette er en beskyttelse af et meget stort område af Odense Kommunes areal.

VandCenter Syd mener ikke, at et fokus på at beskytte hele indvindingsoplandet nødvendigvis vil medføre en større forsyningssikkerhed i fremtiden. Forvaltningen er enig i den vurdering. I 200-årsoplandet kan der gå 200 år, fra en dråbe lander på jordens overflade til den igen pumpes op ved drikkevandsboringen. På denne tid er der forholdsvis stor sandsynlighed for, at de uønskede stoffer kan blive nedbrudt eller fortyndet i så stor grad, at grundvandsbeskyttelse ikke vil have en betydelig effekt. Derudover er statens grundvandskortlægning baseret på modeller, der indeholder en vis usikkerhed. Det betyder, at jo længere man bevæger sig væk fra indvindingen, jo større risiko er der for at beskytte et areal, hvor der ikke dannes grundvand af betydning for vandforsyningen.

Økonomi

Denne sag har ingen direkte økonomiske konsekvenser for kommunens kassebeholdning. De af Indsatsplanens retningslinjer og handlinger, der henviser til handlinger eller projekter, som kan indebære en egentlig udgift for kommunen, vil skulle fremlægges til politisk beslutning.

De retningslinjer der er af konkret betydning for kommunens arealplanlægning, er drøftet med By- og Kulturforvaltningen. Der er i denne forbindelse drøftet særligt tre områder, der kan blive påvirket af de ændrede retningslinjer. Ingen af disse områder forventes at blive byudviklet indenfor planperioden. Et nordligt erhvervsområde kan dog på længere sigt blive udpeget i forbindelse med byudvikling. I forbindelse med indsatsplanens retningslinjer og handlinger vil der til enhver tid skulle laves en konkret vurdering. By- og Kulturforvaltningen er dermed indforstået med udpegningen.

I tilfælde hvor vandværker skal finansiere indsatsen, kan dette medføre en stigning i vandprisen. Alle takster godkendes af Odense Kommune.

Skal det enkelte vandværk finansiere indsatsen i eget opland, kan omkostningerne for det enkelte berørte vandværk stige afhængigt af omfanget af indsatsen og vandværkets størrelse.

Etableres der et vandsamarbejde til fælles at finansiere indsatsen, vil omkostningerne kunne udlignes mellem de deltagende vandværker.

VandCenter Syd oplyser, at deres takst allerede indeholder opkrævning af 1 krone pr. m³ til grundvandsbeskyttelse. En gennemsnitlig familie i et parcelhus bruger ca. 100 m³ vand om året.

Afhængigt af det kommende beskyttelsesniveau vil det blive nødvendigt for VandCenter Syd at genberegne, om opkrævningen til grundvandsbeskyttelse skal øges. Et foreløbigt skøn over en eventuel øgning af omkostningen vil være mellem 0 og 1 krone.

De private vandværker har som udgangspunkt ikke opkrævet noget tilsvarende, selvom de har muligheden. Muligvis fordi grundvandsbeskyttelse i form af skovrejsning er en stor opgave for de mindre vandforsyninger. Odense Kommune kan påbyde forsyningerne at indgå tværgående samarbejder for at sætte skub på indsatsen. Hidtil har samarbejdet mellem de private vandforsyninger og Odense Kommune som myndighed imidlertid været dialogbaseret. Forvaltningen anbefaler, at denne praksis fortsætter, da det er forvaltningens opfattelse, at de private forsyninger er ved at løbe opgaven i gang, men dog ikke har de samme ressourcer som VandCenter Syd.

Miljøtilsyn af landbrug og gartnerier er omfattet af de nuværende indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse. Tilsyn med landbrug med dyrehold finansieres delvist af ejerne jf. brugerbetalingsbekendtgørelsen. Dette er ikke gældende for tilsyn af gartnerierne eller landbrug med planteavl. Der er tilsynspligt for planteavlsbrug jf. miljøbeskyttelsesloven. I forbindelse med tilsyn med gartnerier er der afsat midler til gartneriindsatsen i en begrænset periode frem til 1. januar 2024.

Bilag

Bilag 3_Kommissorium for Odense Kommunes Koordinationsforum

Bilag 2_Koordinationsforum for grundvandsbeskyttelse

Bilag 1_Indsatsområder_Odense Kommune

Bilag 4_indsatser og handlinger_Odense Kommune

Punkt 4: C-sag: Aktuel status på bybusøkonomien

01.30.00-P20-38-22

Resume

Med denne sag får Klima- og Miljøudvalget en aktuel status på bybusøkonomien i Odense.

Klima- og Miljøforvaltningen forventer et betydeligt underskud på driften af bybusserne på ca. 24 mio. kr. i 2022. Der forventes ligeledes et underskud på ca. 33 mio. kr. 2023. Forventningen til bybusøkonomien bygger på aktuelle prognoser udarbejdet af FynBus.

Baggrunden for det forventede underskud i 2022 er primært stigende energipriser, der medfører et forøget omkostningsniveau på ca. 15 mio. kr. Bybusserne har desværre også et lavere passagertal end forventet - blandt andet på baggrund af Covid-19. De seneste tal viser, at bybusserne i september 2022 ligger på cirka 76 % af antallet af passagerer før Covid-19, hvilket efter kompensationsordninger fra staten betyder en mindreindtægt på ca. 6 mio. kr. Endeligt er der også i 2022 engangsinvesteringer til eftermontering af lovpligtige partikelfiltre på ca. 3 mio. kr.

Prognosen for 2023 forventer et underskud på ca. 33 mio. kr. Det er vanskeligt at forudsige udviklingen, men de stigende energipriser ventes at medføre en merudgift på ca. 23 mio. kr.

FynBus og Klima- og Miljøforvaltningen vurderer, at passagertallet i 2023 vil være stigende og forventes således samlet set henover 2023 at ramme ca. 85 % af niveauet før Covid-19. Det er FynBus' vurdering, at dette niveau medfører en mindreindtægt på ca. 10 mio. kr.

INDSTILLING

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter sagen.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget drøftede sagen.

Udvalgsmedlem Mark Grossmann deltog ikke i behandlingen af dette punkt.

Sagsfremstilling

Med vedtagelsen af Odense Kommunes nye styrelsesvedtægt blev den samlede bybusøkonomi overflyttet til Klima- og Miljøudvalget den 1. september 2022.

Trafikselskabet FynBus står for udbud og planlægning af kørslen. Derudover administrerer FynBus billetindtægter og står for det samlede overblik over økonomien på området. Odense Kommune betaler kørslen og har ansvaret for rutenet, serviceniveau og infrastrukturen, herunder busstoppesteder og fremkommeligheden for busserne.

Odense Kommune har modtaget en vurdering af økonomien fra FynBus og redegør for status i denne sag.

Budgetgrundlag for bybuskørslen

Budgettet i 2022 er 147 mio. kr. inkl. ca. 12 mio. kr. i engangsmidler til at dække merudgifter forbundet med letbanens forsinkelse samt 6,6 mio. kr. i engangsmidler til serviceforbedringer vedtaget i By- og Kulturudvalget den 26. oktober 2022. De 6,6 mio. kr. finansieres af anlæg.

Budgettet for 2023 og frem er 128,2 mio. kr. inklusiv 7 mio. kr., som forligspartierne afsatte med budgetforlig 2023.

Budgettet for bybuskørslen udarbejdes på baggrund af afrapportering fra andet kvartal i et givent år. Rapporten fremsendes typisk fra FynBus til Odense Kommune ultimo september. Det vil sige, at budgettet for 2023 fastlægges på baggrund af afrapportering vedr. andet kvartal 2022. I år er afrapporteringen vedr. andet kvartal først faldet på plads i november grundet begrænset datagrundlag pga. nyt bynets opstart den 1. august 2022.

Budgetmodellen på området indebærer acotobetaling for hele året og efterfølgende efterregulering på baggrund af årets faktiske udgifter. Hvis der er forbrugt mere end acotobetalingen afregnes beløbet to år senere, mens mindreforbrug afregnes i efterfølgende år. Afregningen for 2022, der vil vise et merforbrug, vil derfor finde sted i 2024.

Forventet resultat for 2022

Det er Klima- og Miljøforvaltningens forventning, at der vil være et merforbrug på 24 mio. kr. i 2022. Forventningen bygger på seneste prognose fra FynBus modtaget den 7. november 2022.

Økonomien er fortsat udfordret dels pga. faldende passagertal og i særdeleshed pga. stigende energipriser. Det forventede regnskab for 2022 er fortsat behæftet med usikkerheder, da prisudviklingen på energiområdet og udviklingen i passagertallet i årets sidste måneder er vanskelig at forudse.

Der er en række forskellige faktorer, der tilsammen har skabt et markant pres på økonomien i den kollektive trafik. I det følgende præsenteres FynBus' vurdering af de primære årsager til det forventede merforbrug.

Ca. 15 mio. kr. skyldes stigende omkostningsindeks

Omkostningsindekset bygger på udviklingen i omkostninger til drivmidler, lønninger, materialepriser mv. Det er særligt drivmidlerne, der løfter omkostningsniveauet. I FynBus' kontrakt med busoperatøren ligger en månedlig justering i betalingen ud fra omkostningsindekset på transportområdet. I en periode med høj inflation vil dette udfordre det kommunale budget, som ikke fremskrives i samme grad. Hertil kommer, at kommunerne ikke bliver kompenseret yderligere i forhold til seneste prisudvikling, jf. Økonomiudvalgets orientering "De aktuelle forventninger til pris- og lønudviklingen og påvirkningen af den kommunale økonomi i Odense" den 26. oktober 2022.

Ca. 6 mio. kr. skyldes faldende passagertal

I det forventede merforbrug er indregnet 6,4 mio. kr. i delvis Covid-19 kompensation fra staten, da man på landsplan ser et vigende passagertal efter Covid-19.

Aktuelt er passagertilslutningen i Odense på ca. 76 % ift. 2019, der er det sidste hele år uden Covid-19 påvirkning.

Der er formentlig flere årsager til passagernedgangen, men det skyldes primært Covid-19, der fortsat har en stor påvirkning af den kollektive trafik i hele landet. Ift. den samlede vurdering af passagertallene i bybuskørslen er en del af forklaringen formentlig også, at der allerede inden Covid-19 var en nedadgående kurve for passagertallet, således at der i Odense var over 10 mio. årlige passagerer i 2007 faldende til ca. otte mio. årlige passagerer i 2015 og til ca. fire mio. årlige passagerer i 2020. Endelig kan introduktionen af ny køreplan også kan have en betydning.

Ca. 2,7 mio. kr. skyldes øvrige faktorer

Det er FynBus' vurdering, at ca. 2,7 mio. kr. af det samlede merforbrug kan tilskrives øvrige faktorer, herunder særligt indkøb af partikelfiltre, så busserne lever op til kravene i Odenses miljøzone.

Prognose for 2023

Hen over de seneste tre år har der været store usikkerheder og udsving i økonomien, herunder særligt i relation til stigende energipriser og Covid-19. Det er denne udvikling, der har medført betydelig usikkerhed i de tilgængelige prognoser for området. Samtidig er der indført ny køreplan, hvilket ligeledes øger usikkerheden i prognosen pga. et spinkelt datagrundlag, særligt på passagertallet.

Det er derfor også forvaltningens vurdering, at den nuværende prognose for budget 2023 er behæftet med stor usikkerhed.

Forventet resultat 2023

Det er FynBus' vurdering, at der for 2023 skal forventes et merforbrug på bybuskørslen på ca. 33 mio. kr. Budgettet for 2023 er 128,2 mio. kr. inkl. de 7 mio. kr., som forligspartierne afsatte med budgetforlig 2023.

Der er primært to faktorer til den forventede ubalance i 2023. De to faktorer er stigende omkostningsindeks og faldende passagertal, som uddybes nedenfor.

Ca. 23 mio. kr. skyldes stigende omkostningsindeks

Omkostningsindekset for 2023 bygger på omkostningsindekset for august 2022, hvilket ligger højere end forudsat ved budgetlægningen. Dette er selvsagt en vurdering behæftet med en vis usikkerhed grundet den globale situation på bl.a. energiområdet m.v.

Ca. 10 mio. kr. skyldes faldende passagertal

I FynBus' prognose for 2023 ligger en forventning om 85 % tilbagevenden af passagerer ift. 2019 mod 76 % i dag. Det er FynBus' vurdering, at det er realistisk at nå et passagertal i 2023, der ligger på 85 % af passagertallet i 2019.

Et passagertal på 85 % ift. 2019 er imidlertid fortsat ca. 15 procentpoint under det budgetterede, hvilket udgør en væsentlig budgetudfordring.

Økonomi

Sagen har i sig selv ingen økonomiske konsekvenser. Økonomien i de forskellige scenarier er beskrevet i sagen.

Punkt 5: D-sag: Oplæg ved Ejendomsselskabet Olav de Linde

01.30.00-G01-165-22

Resume

Med denne sag får Klima- og Miljøudvalget et indblik i, hvordan der arbejdes med bæredygtige løsninger i Olav de Lindes udviklingsprojekter i Odense.

Ejendomsselskabet Olav de Linde deltager med et oplæg.

Beslutning

Orientering givet.

Udvalgsmedlem Mark Grossmann deltog ikke i behandlingen af dette punkt.

Punkt 6: D-sag: Aktuelle sager

00.22.00-G00-1-22

Resume

Orientering om aktuelle sager.

- Proces for kommuneplan.

Beslutning

Orientering givet.

Udvalgsmedlem Mark Grossmann deltog ikke i behandlingen af dette punkt.